

МЕТАФОРИЗАЦІЯ ХВОРОБИ В УКРАЇНСЬКОМУ ЛІТЕРАТУРНОМУ ДИСКУРСІ

Викладач: Бестюк І.А., канд. філол. наук, доцент кафедри української літератури.

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література, психологія).

Освітній рівень бакалавр.

Курс – IV, семестр – 7.

Кількість кредитів – 3.

Анотація дисципліни

Відправною культурно-антропологічною тезою курсу стало твердження Сьюзен Зонтаг про «хворобу як метафору», про «використання хвороби як образного вислову, або метафори», ілюстративні докази якої дослідниця черпає із творів світової літератури (Теофіля Готьє, Андре Жіда, Томаса Манна, Льва Толстого, Франца Кафки та ін.), фіксуючи таким чином туберкульоз, рак, божевілля і СНІД як соціокультурні маркери певної епохи.

Студія Сьюзен Зонтаг «Хвороба як метафора» слугує своєрідною оптикою для компаративного аналізу українських художніх творів. Йдеться про інтерпретації божевілля в *романтичній* лектурі Т.Шевченка («Причинна», «Слепая», «Відьма», «Марина»). Стани зміненої свідомості, невротичні розлади, меланхолію – у національних і європейських творах *раннього модернізму XIX – початку XX* («Андрій Лаговський» (1905) А.Кримського, «Перехресні стежки» (1900) І.Франка, «Блакитна троянда» (1896), «Одержима» (1901), «Кассандра» (1907) Лесі Українки). Психоаналітична проблематизація хворого тіла й хворої свідомості сягає історіософських узагальнень хворого суспільства у контексті наступної поствоєнної епохи *високого модернізму 1920–1930-х років*, або «Розстріляного Відродження» («Санаторійна зона» (1924) М.Хвильового, «Недуга» (1927) Є.Плужника, «Вуркагани» (1927) І.Микитенка, «Честь» (1930) М.Могілянського, «Повість без назви» (1933) В.Підмогильного). Повноформатно ця тема представлена у *постмодерній* культурі, зокрема в кінематографі й літературі: божевілля, онкозахворювання, інклюзія, епідемії тощо маркують культурне й соціальне помежів'я XX і XXI ст. («Імітація» Є.Кононенко, «Хвороба Лібенкрафта (Morbus dormatorius adversus)» (2010) О.Ірванця, «На запах м'яса» (2013) Люко Дашвар, «Біографія випадкового чуда» (2012) й «Забуття» (2016) Т.Малярчук, «ДНК» (2016); «1984» Дж.Орвела, «Квіти для Елджерона» Д.Кізі та ін.).

Мета і завдання дисципліни «Метафоризація хвороби в українському літературному дискурсі» націлені на формування високої читацької культури, а також – емпатії, гуманного ставлення до світу й толерантного – до себе.

Е-mail кафедри: kul@rshu.edu.ua

Е-mail викладача: lystopad_rivne@ukr.net

Очні консультації: щоп'ятниці із 12.45 до 14.00 (2 академічні години).

Онлайн-консультації: щопонеділка з 17.00 до 19.00.